

Område: Internationellt engagemang - utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik samt bistånd	Sidantal: 16
--	-----------------

INTERNATIONELLT ENGAGEMANG, FÖRSVAR- OCH SÄKERHETSPOLITIK

Centerpartiets internationella engagemang bygger på vår vilja att sprida fred, utveckling, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna. Idag är möjligheterna större än någonsin att nå framgång i vår strävan. Genom ett starkt internationellt samarbete kan vi få större genomslag för Sveriges utrikespolitik. Samtidigt är det nödvändigt att samarbetet har lokal förankring och utgår från individers behov på lokal nivå.

Centerpartiets politik ska som huvudprincip utgå från att skydda mänskliga fri- och rättigheter, inte staters rätt till suveränitet. Överenskommelsen vid FN:s toppmöte 2005 om världssamfundets skyldighet att skydda civilbefolkningen i alla länder från övergrepp har gjort klart att detta gäller även på global nivå. I vissa fall kan denna skyldighet innebära insatser med militär trupp. Omställningen av det svenska försvaret till ett insatsförsvaret i kombination med Centerpartiets höjda ambitionsnivå för svenskt deltagande i internationella insatser gör att vi får allt bättre möjligheter att omsätta skyldigheten att skydda till faktisk handling.

INTERNATIONELLT ENGAGEMANG – EN AKTIV UTRIKESPOLITIK

Centerpartiet har genom valsegern 2006 getts möjlighet att inom ramen för Allianssamarbetet driva en gemensam utrikespolitik. Den ska vara pro-aktiv, inte reaktiv. Den ska fånga tidiga varningssignaler om kommande konflikter, slå larm om pågående förtryck mot civila och agera kraftfullt mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Sverige måste vara både beslutsamt och modigt nog att agera i tid. (Motion 702)

Många av världens länder har under de senaste decennierna tagit stora steg mot demokrati och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna. Fortfarande lever dock 40 procent av världens befolkning i länder med auktoritära, odemokratiska regimer. Det är oacceptabelt. I de fall utvecklingen går åt fel håll får vi inte tveka att föra fram konstruktiv kritik, såväl bilateralt som genom de internationella organisationer Sverige är medlem i. Det är vår

skyldighet gentemot befolkningen i dessa länder, såsom Venezuela och Ryssland. (Motion 702)

För att sprida demokrati behövs internationellt samarbete. Samtidigt kan demokrati inte införas utifrån, den måste utgå från lokala förhållanden och ha förankring hos medborgarna. Utvecklingen i Irak är ett exempel på vad som kan ske när någon försöker införa demokrati utifrån. Världssamfundet måste nu gemensamt försöka stabilisera situationen i Irak. Sverige, EU och FN bör ytterligare stärka sina insatser. (Motion 702)

En av nycklarna till stabilitet i Mellanöstern är en fredlig lösning på konflikten mellan Israel och Palestina. Det är möjligt endast om politisk vilja finns hos alla parter. Det palestinska folket valde under år 2006 sina politiska ledare i ett demokratiskt val. Fredsförhandlingarna måste nu fortsätta med utgångspunkt i 1967 års gränser. Grunden för samarbetet med den palestinska regeringen är att Kvartettens tre principer respekteras: avståndstagande från våld, erkännande av Israels rätt att existera och respekt för ingångna avtal. Sverige ska fortsatt aktivt delta i EU:s arbete för att nå en fredlig lösning i denna konflikt.

Förenta Nationerna

Förenta Nationerna (FN) är den självklara organisationen för globalt internationellt samarbete. Den förändrade världsbilden och interna brister har gjort att FN är i behov av förändring och förnyelse. Genom ett handlingskraftigt reformarbete kan FN:s strävan efter fred, utveckling och minskade klimatförändringar stärkas.

Vid FN:s toppmöte år 2005 slogs fast att säkerhetsrådet och det internationella samfundet har ansvar att agera i det fall en stat inte vill eller klarar av att förhindra övergrepp som folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser, etnisk rensning eller systematiska våldtäkter. Denna skyldighet att skydda (responsibility to protect) får inte stanna vid tomma ord. Sverige och FN:s övriga medlemsstater måste nu leva upp till detta åtagande.

Eftervärldens omdöme om världssamfundets brist på agerande i Darfur kommer med rätta att bli förödande kritiskt. Sverige, EU, FN - alla har hittills misslyckats och nu måste vi göra allt som står i vår makt för att stoppa de pågående övergreppen och förhindra folkmord i Darfur. Den internationella brottmålsdomstolen ICC utreder för närvarande om det som skett är folkmord enligt FN:s definition. Det är dock fullständigt klart att befolkningen i Darfur utsatts för fruktansvärda övergrepp, enormt lidande och massmord. (Motion 703)

Omkring 50 procent av världens konflikter under de senaste 20 åren har brutit ut igen inom fem år efter att fred uppnåtts. Det har inneburit att det mänskliga lidandet förlängts och att de ansträngningar som gjorts under konfliktuppehållet omintetgjorts. Centerpartiet välkomnar därför inrättandet av FN:s fredsbyggande kommission, vars syfte är att stödja länder som befinner sig i övergången mellan öppen konflikt och en långsiktigt hållbar fred. Centerpartiet ska lägga större vikt vid fredsarbetet. Vi anser dock inte att det bäst främjas genom att bilda av ett fredsutskott i Sveriges riksdag. (Motion 701)

Europeiska Unionen

Sverige har en stolt tradition av en stark utrikespolitik. Genom Sveriges medlemskap i EU har vi möjlighet att få än större genomslag för vår utrikespolitik än tidigare. Men då krävs det att vi är aktiva och pådrivande i utformningen av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP). Ingångsvärdena för politiken bör vara frihet, demokrati, säkerhet och mänskliga rättigheter.

GUSP är ett kraftfullt instrument. På grund av oenighet mellan medlemsstaterna har dock den fulla kraften sällan kunnat användas. När så väl sker är det ofta reaktivt, som följd av att man måste invänta beslut från 27 medlemsländer. EU måste därför finna nya och förbättrade samarbetsformer för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Att avskaffa vetorätten skulle vara ett stort steg i en sådan riktning.

EU har unika möjligheter att kunna främja demokratisk utveckling och ekonomisk integration i sitt närområde. Detta är centralt i EU:s utrikespolitik. Grannskapspolitiken, ENP (European Neighbourhood Policy), är huvudinstrumentet för ändamålet. Deltagande i ENP ska inte leda till att dörren till medlemskap stängs. EU ska välkomna de länder som vill bli medlemmar. Alla ska bedömas på samma grunder, det vill säga Köpenhamnskriterierna. De omfattar bland annat krav på respekt för mänskliga rättigheter. Såväl medlemskap i EU som medlemskapsperspektivet i sig har bidragit till en positiv utveckling i Europa, inte minst på Balkan och i Östeuropa. Mot bakgrund av detta stödjer Centerpartiet Kroatens och Turkiets medlemskapsförhandlingar och ser fram emot den dag då de kan välkomnas in i Europeiska Unionen.

Det är angeläget att hjälpa Turkiet att skapa de rätta förutsättningarna för ett EU-medlemskap. Genom att ha reformerat sitt rättssystem och ökat respekten för de mänskliga rättigheterna har Turkiet tagit stora steg framåt men mycket arbete återstår. Exempelvis är

skyddet av minoriteters rättigheter fortfarande för svagt. Det är i sammanhanget en angelägen fråga för Turkiet att söka klarlägga omständigheterna kring "folkmyrden" 1914-15 på armenier, assyrier/syrianer och kaldéer. Sverige och EU bör uppmuntra och stödja historisk forskning och fri debatt i frågan. (Motion 704)

Sedan Sovjetunionens sammanbrott har livet förbättrats för många av Rysslands medborgare. De har fått en personlig och ekonomisk frihet som de tidigare inte haft. President Putin har dock tagit ett allt fastare grepp om både ekonomin och statsapparaten. Demonstrationer mot landets ledning slås ner, vallagar skärps, religions- och yttrandefriheten minskar och journalister mördas. EU och Sverige ska driva en konstruktiv samarbetsinriktad Rysslandspolitik, men vi får inte tveka att framföra kritik när det finns anledning till det. Ökade kontakter inom näringslivsområdet, mellan svenska och ryska företag, kan bidra till en positiv utveckling i Ryssland.

Den transatlantiska länken är lika viktig nu som tidigare. När EU och USA agerar gemensamt får vi större inflytande och kan påverka vår omvärld utifrån gemensamma demokratiska värderingar. I de fall vi har olika uppfattningar ska vi från EU: sida föra en konstruktiv dialog med utgångspunkt i multilateralt samarbete och den internationella rätten.

Europas stater har ett särskilt ansvar för utvecklingen i Afrika. Sveriges och EU:s förhållande till Afrikanska Unionen (AU) och länderna på den afrikanska kontinenten måste stärkas och förändras. Våra relationer ska präglas av partnerskap. Det ska ske genom ökat samarbete, en ny syn på utvecklingspolitiken och en friare handel. Under senare tid har vi sett exempel på positiv utveckling i länder som Sydafrika och Tanzania. Samtidigt går utvecklingen åt fel håll i Zimbabwe. Afrikas horn är fortfarande en instabil region. AU:s utökade ansvarstagande för demokrati, säkerhet och utveckling på kontinenten ska uppmuntras. Samtidigt är det viktigt att AU inte drar sig för att kritisera länder som inte lever upp till de värden organisationen står för.

Sverige och EU behöver utveckla Asienpolitiken. Den ska utgå från ett fördjupat samarbete och ökad handel. Politiken ska främja såväl ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling som demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna. Sverige ska föra en dialog med Kina och främja handel och investeringar i båda riktningar. Men vi måste också vara mycket tydliga med att fördöma de allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna som begås i Kina.

Centerpartiet stödjer en fredlig lösning i konflikten mellan Kina och Taiwan, där varje hot om våld måste fördömas.

Länder som Indien och Kina har snabbt växande ekonomier och blir allt större energikonsumenter. Genom att överföra teknik för effektiv och långsiktigt hållbar energianvändning kan vi både bidra till minskad miljöpåverkan och skapa exportmöjligheter för svenska och europeiska företag.

Ekonomierna i de latinamerikanska länderna växer. Det är centralt att den ekonomiska utvecklingen kombineras med starka konsoliderade demokratier. Centerpartiet vill att EU stärker sina handelsförbindelser med dessa länder. EU måste samtidigt bli starkare i sin kritik av Kuba och öka insatserna för att sprida demokrati och rättstatstänkande i landet. Ett mer konstruktivt agerande från USA:s sida är också nödvändigt.

Centerpartiet vill:

- Sveriges utrikespolitik ska vara pro-aktiv, inte minst när det gäller skyddet av mänskliga fri- och rättigheter.
- Att FN utvecklas så att det blir mer beslutskraftigt och mer demokratiskt.
- Sverige ska tillhöra kärnan i EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik
- EU ska bli en starkare förkämpe för mänskliga rättigheter och demokrati.
- Att EU ska bli en starkare kraft för att främja jämställda villkor mellan kvinnor och män.
- Att Europarådet och AU undersöker vilka möjligheter till samarbete som finns avseende Europarådets kärnområden mänskliga rättigheter, demokrati och rättstatlighet.

FÖRSVAR- OCH SÄKERHETSPOLITIK

Begreppet säkerhetspolitik har under de senaste åren fått en ny innebörd. Under det kalla kriget stod militära hot i fokus. Nu utgör internationell terrorism, spridningen av massförstörelsevapen, liksom regionala konflikter, organiserad kriminalitet, globala epidemier och miljökatastrofer hot mot såväl u-land som i-land.

Mycket talar för att miljöhot och klimatförändringar är några av framtidens främsta konfliktorsaker. En höjning av havsnivån skulle leda till stora flyktingströmmar. Förändringar i nederbörd och människors vattentillgång leder till ökad konkurrens om

resurser. Risken att det resulterar i nya konflikter är överhängande. Genom att vara framåtblickande och pro-aktiv kan de säkerhetspolitiska effekterna av klimatförändringarna mildras och mänskligt lidande minskas.

Kampen om olja har varit en bidragande, och ibland utlösande, orsak till många konflikter. För att minska risken för denna typ av konflikter måste vi bryta oljeberoendet genom att ta fram alternativa, förnyelsebara energikällor och öka energieffektiviteten. (Motion 701)

Ett förändrat försvar

Den förändrade säkerhetspolitiska situationen har möjliggjort en omställning av vårt försvar från ett invasions- till ett insatsförsvar. Därmed kan vi axla ett större ansvar i internationella insatser samtidigt som vi säkrar vår egen territoriella säkerhet. De två är ömsesidigt förstärkande. Beslutet att ställa om det svenska försvaret från ett invasionsförsvar till ett flexibelt insatsförsvar har ännu inte till fullo förverkligats. Det svenska ledningsansvaret för den Nordiska Stridsgruppen under första halvåret 2008 är en viktig del i omställningen. Att tillsammans med Norge, Finland, Estland och Irland på tio dagar kunna sätta in en slagkraftig styrka på 1500 man i internationella insatser är en stor utmaning.

Förändringarna i Försvarmaktens verksamhet ställer krav på förnyad och förbättrad personalförsörjning. Grunden bör även fortsättningsvis bygga på ett pliktsystem. Det är viktigt för totalförsvarets folkliga förankring. Pliktsystemet är dock i behov av förnyelse. Frivillighet och motivation bör utgöra grunden i rekryteringen, liksom vilja att tjänstgöra i utlandsstyrkan. Centerpartiet eftersträvar även en könsneutral pliktlagstiftning. En mönstringsplikt som inkluderar både kvinnor och män skulle vidga rekryteringsbasen avsevärt samtidigt som ett annat mål sannolikt uppnås - fler kvinnor i internationella insatser. Plikten bör även fortsättningsvis avse den nuvarande värn- eller civilplikten, inte till att ersätta jobb i den offentliga sektorn. (Motion 705)

Inte bara pliktsystemet är i behov av förändring. Det är nödvändigt att uppnå ökad flexibilitet även avseende andra delar av personalförsörjningen. Vi måste se över och förändra reglerna för kontraktsanställning av personal inom Försvarmakten, bland annat för yrkesofficerare.

Försvarmaktens arbete för att minska diskriminering inom den egna organisationen måste stärkas. Alla människor, oavsett faktorer såsom sexuell läggning, etnisk bakgrund eller trosuppfattning, ska vara välkomna. Ett mångfaldens försvar är mer effektivt.

Alliansen har sedan tidigare påtalat behovet av nya, politiskt starkare, styrformer för försvarsmakten. Det finns behov av både en mer långsiktig vision än idag men även av mer kortsiktiga inriktningar av försvaret. Försvarspolitikerna bör årligen prövas i budgetpropositionerna, samt vid behov fördjupas i riktlinjer för flera år framåt. Detta gäller särskilt när inriktningen för försvaret förändras.

En viktig faktor för försvaret är den materiel det har till sitt förfogande. Försvarsindustrin är en viktig näringsgren i Sverige, som ger många sysselsättning och ger upphov till tekniker vilka även har andra användningsområden. Centerpartiet anser att nya riktlinjer för export av krigsmateriel behöver införas. Dessa riktlinjer ska på ett bättre sätt ta hänsyn till den praxis som etablerats och till utvecklingen inom krigsmaterielexportområdet. Det ökar också transparensen och tydligheten i exportkontrollförfarandet. Regleringar bör införas även när det gäller import av krigsmateriel. Det ska inte vara möjligt att importera materiel från icke-demokratiska länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna.

Försvarsmakten bör även fortsättningsvis redovisa införskaffande och avveckling av materiel. Materiel som inte behövs ska avvecklas. I första hand bör detta ske genom försäljning, i andra hand genom att materiel bortsöks och i tredje hand genom att den skrotas. Att lagervålla stora mängder materiel är inte kostnadseffektivt. (Motion 706)

Frivilliga försvarsorganisationer har en viktig roll, där en av de viktigaste är att ge stöd till samhället vid kris. Rekryteringsbasen till frivilligorganisationer minskar. Vi måste vidta åtgärder för att trygga dessa organisationers fortlevnad och återväxt. Att engagera sig i frivilliga försvarsorganisationer är något man gör av intresse snarare än av ekonomisk vinning. Men om till exempel ett samband mellan dagens ersättningsnivåer och bristande intresse för utbildning skulle existera kan det finnas anledning att se över dessa nivåer. (Motion 707)

Internationella insatser

Efterfrågan på trupp till internationella insatser har ökat kraftigt. Exempelvis har FN:s behov av trupp sexfaldigats från 1998 fram till början av 2007. Inom Alliansen har vi kommit överens om en avsevärd höjning av målsättningen för internationella insatser - Sverige ska ha 2000 svenskar i utlandstjänst. Vi bör på sikt klara av att samtidigt leda och delta i två insatser av bataljonsstorlek, samt några mindre insatser i fredsbevarande operationer. Centerpartiet

vill att svenskt deltagande i internationella operationer som huvudprincip ska bygga på ett mandat från FN:s säkerhetsråd.

Centerpartiet och Alliansen har verkat för att en nationell strategi för de svenska insatserna ska tas fram. Den ska tydligt ange de politiska målen och skapa förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande. En del i det är att våra resurser fokuseras på färre insatser och att vi i dessa deltar med en större trupp. De svenska bidragen skall vara grundande på reella och efterfrågade behov. Strategin bör betona vikten av kvinnors deltagande i internationella insatser, i enlighet med FN-resolution 1325. Kvinnors erfarenheter kan bidra till en bättre kontakt med lokalbefolkningen och inverka positivt på demokratiseringsprocesser.

Det är centralt att ytterligare förstärka samarbetet mellan civil och militär krishantering. De två krishanteringskomponenterna är beroende av varandra. Vi måste se till att den förda politiken tar ett helhetsgrepp i de regioner där vi bidrar till internationella insatser. Utan ett fungerande rättsväsende, en icke-korrupt offentlig förvaltning och tillgång till vatten och andra förnödenheter skapas inga hållbara samhällen. Sverige bidrar till EU:s civila snabbinsatsstyrkor (Civilian Response Team, CRT). De skall kunna sättas samman efter behov av på förhand definierade och utbildade experter på områden som polis, civil administration, rättsväsende och räddningstjänst. För närvarande består EU:s civila snabbinsatsförmåga av 100 personer, varav 8 är från Sverige.

Internationellt samarbete

Ett starkt nordiskt försvarssamarbete är viktigt och det fördjupas kontinuerligt. Samarbetet kan innefatta områden såsom materielförsörjning och samarbete kring att lösa gemensamma uppgifter i vårt närområde, såsom kustbevakning och sjöräddning. Därtill kommer frågor om samverkan inom olika utbildningsgrenar, gemensamma övningar, informationsutbyte samt eventuella gemensamma internationella insatser i kris- och katastrofområden. Samarbetet bidrar till kostnadseffektivitet och ger möjlighet att fokusera resurser där de för närvarande behövs som mest – i de internationella insatserna. (Motion 705)

Det nordiska samarbetet ska ses som ett komplement till det samarbete som sker inom EU. Centerpartiet ska verka för att stärka samarbetet inom den gemensamma försvars- och säkerhetspolitiken (ESFP). Inom den senare bör särskilt den civila krishanteringen stärkas.

Frågan idag är inte att välja mellan Nato eller EU. De två organisationerna fyller olika funktioner som båda är centrala för Sveriges internationella engagemang för fred och säkerhet. EU kan inte till fullo överta den roll Nato har, särskilt med tanke på de olika medlemskretsarna. Det är därför viktigt och nödvändigt att förbättra samarbetet mellan organisationerna. Samarbetet mellan Sverige och Nato kan efter behov fördjupas ytterligare, men för Centerpartiet är en svensk ansökan om medlemskap inte aktuell.

Centerpartiet vill:

- Att miljöhot och klimatförändringar ges större vikt i det vidgade säkerhetsbegreppet. Det internationella samarbetet måste förstärkas kring dessa frågor.
- Fördjupa det nordiska försvarssamarbetet.
- Att både kvinnor och män omfattas av pliktsystemet.
- Utredda möjligheten att bättre utnyttja alla människors kompetens, exempelvis om de som har ett fysiskt funktionshinder kan ha en plats i ett modernt försvar.
- Att den civil-militära samverkan stärks. Arbetet med civil krishantering inom ESFP bör stärkas.
- Öka Sveriges deltagande i EU:s civila snabbinsatsstyrkor.

INTERNATIONELLT ENGAGEMANG – FÖR GLOBAL UTVECKLING

Inom Centerpartiet finns ett brett engagemang för ett starkt utvecklingssamarbete. Vi arbetar aktivt för att förverkliga vår grundidé om alla människors lika värde och rättigheter, både nationellt och internationellt. Centerpartiets mål är att skapa demokratiska samhällen med hållbar utveckling där människor ges möjlighet att styra över sina egna liv. Sverige har ett stort förtroendekapital i utvecklingsfrågor och det är viktigt att Sverige fortsätter att vara ett föregångsland, bl.a. genom att leva upp till enprocentmålet.

Från en ineffektiv biståndspolitik...

Det finns många tecken på att tidigare biståndssatsningar inte fått önskade resultat. Särskilt på den afrikanska kontinenten är detta uppenbart. Efter att västvärlden satsat 15 biljoner kronor på bistånd de senaste 40 åren lever fortfarande 1 miljard människor i extrem fattigdom. I Afrika står 105 miljoner barn utan möjligheter till skolgång. Vissa länders

bruttonationalinkomst består till 40-50 procent av biståndsmedel. HIV/Aids epidemin sprider sig fortfarande.

... till en utvecklingspolitik för hållbar utveckling

En förnyad utvecklingspolitik är nödvändig. En politik där vi går ifrån den traditionella givarrollen och istället inleder ett verkligt utvecklingssamarbete med de länder vi riktar oss mot. Det långsiktiga målet som ska genomsyra politiken är att skapa ekonomiskt och ekologiskt hållbara demokratiska stater och samhällen som ges möjlighet att själva ta sig ur fattigdom och underutveckling. Utvecklingssamarbetet bör därför handla om tillväxtskapande åtgärder – politiskt, socialt och ekonomiskt.

Det sker genom att fattiga människor får jobb och möjligheter att försörja sig själva, genom att minska utanförskapet. Centerpartiet tror på marknadens förmåga att, inom politikens ramar, medverka till ett bättre liv för fattiga människor. Vi vill särskilt stärka satsningarna på att öka kvinnors möjligheter att bidra till tillväxt, här finns en i många avseenden outnyttjad potential samtidigt som jämställdhet är en mycket viktig rättvisefråga. Det är även centralt att stödet till demokratiutveckling förstärks, eftersom det är enbart med demokrati som en rättvis tillväxt blir möjlig och idén om allas lika värde kan förverkligas. Mänskliga rättigheter måste alltid finnas närvarande i all form av utvecklingssamarbete.

Centerpartiet väljer att lyfta fram fyra områden som särskilt viktiga för att nå våra mål. Vi vill att utvecklingspolitiken särskilt ska riktas mot att skapa fria och rättvisa samhällen, en hållbar miljö, ekonomisk utveckling och till en rättvis internationell handel.

Centerpartiet bejakar den pågående översynen av det svenska utvecklingssamarbetet. Syftet är att säkerställa hög kvalitet och effektivitet i de svenska insatserna. Vi utesluter inte heller att den politik för global utveckling (PGU) som antogs av riksdagen år 2003 kan behöva omarbetas för att bättre möta nya utmaningar och förändrade förhållanden. Som en del i förnyelsen av politiken anser Centerpartiet att antalet länder Sverige har ett utvecklingssamarbete med bör minskas. Det ska ske på ett transparent och ansvarsfullt sätt.

Det internationella samarbetet

FN:s Millenniedeklaration från år 2000 slår fast att global utveckling kräver en helhetssyn. Insatser för fattigdomsbekämpning, utbildning, hälsa, fred, säkerhet, miljö, mänskliga rättigheter och demokrati hör ihop. Aldrig tidigare har det funnits så många stater i övergångsfas till demokrati som det gör idag och viljan att reformera och demokratisera är

stor och genuin. Men utmaningarna är enorma. Centerpartiet anser att en av de mest prioriterade frågorna bör vara att minska fattigdomen. För att nå Millenniemålen krävs nya metoder, fler aktörer samt mer effektiv samordning mellan givarna där dubbla budskap måste undvikas från den rika världen för att inte verka kontraproduktivt. EU:s arbete för ökad biståndssamordning är ett steg på vägen, men en global samordning är målsättningen.

Den s.k. Parisdeklarationen om biståndseffektivitet som antogs i mars 2005 presenterades som en omfattande förändring av hur utvecklingsarbetet ska bedrivas framöver.

Parisagendan ska vara uppfylld år 2010. Genomförandet av Parisdeklarationen bör vara en central prioritering i det svenska utvecklingsarbetet.

Från traditionellt bistånd till utvecklingsarbete

Det lokala ägarskapet

Internationella utvärderingar visar att mottagarländernas inflytande över utformningen av utvecklingspolitiken brister. Biståndet har inte anpassats utifrån nationella skillnader eller förutsättningar. Det finns även brister i samordning mellan olika aktörer i givarsamfundet. Genom ett stärkt lokalt ägarskap vill Centerpartiet utveckla partnerskap och samarbete med utvecklingsländerna. Det kommer att leda till en mer effektiv utvecklingspolitik.

Enligt Parisdeklarationen är det mottagarländerna som ska styra utvecklingspolitiken och givarländerna som ska främja ländernas kapacitet att leda processen. Det är mycket viktigt att dessa processer även omfattar intern dialog i mottagarländerna, så att det lokala perspektivet genomsyrar hela utvecklingspolitiken. I de fall utvecklingsarbetet sker i form av budgetstöd, vilket är en del i stärkandet av det lokala ägarskapet, är det viktigt att göra en avvägning av i vilka fall detta är lämpligt.

Vidgat utvecklingsarbete

Utvecklingsarbetet behöver vidgas, så att fler aktörer involveras i arbetet, både på hemmaplan och i mottagarländerna. Sverige måste bli bättre på att engagera fler aktörer, till exempel det civila samhällets organisationer som ofta har goda kunskaper om lokala förhållanden och när människor som kan vara svåra att nå annars. Det bidrar också till att stärka det civila samhället i utvecklingsländer.

Sverige måste också bli bättre på att engagera företag och näringsliv i investeringar och affärsengagemang i utvecklingsländer. Företag kan i större utsträckning än idag bidra till en

ökad tillväxt och hållbar utveckling i världens länder. Det kan exempelvis ske genom ett ökat socialt ansvarstagande från företagen. Genom FN:s initiativ Global Compact ges möjlighet till samarbete och erfarenhetsutbyten kring detta viktiga område. Ett konkret exempel på vad som kan utgöra ett ansvarsfullt agerande vore att svenska företag som bedriver verksamhet i utvecklingsländer agerar efter samma miljöstandards som de följer i Sverige. Från statens sida kan vi också se till att biståndspengar inte går till att betala exportkrediter för projekt som i förlängningen leder till miljöförstöring.

Användning av biståndsmedel

OECD:s biståndskommitté, DAC, tar fram riktlinjer för biståndet. Centerpartiet anser att riktlinjerna behöver vidareutvecklas – det är behoven på marken som ska styra hur biståndet används. Till exempel går det inte att uppnå utveckling utan säkerhet. Ändå finns det idag en alltför skarp gräns mellan stöd till civila och ”militära” åtgärder där de senare i många fall inte kan finansieras via biståndsmedel. Centerpartiet anser därför att biståndsmedel i vissa fall ska kunna användas för insatser som utförs av militär personal. Det förutsätter dock att insatsen är biståndsbaserad, är nödvändig ur ett humanitärt perspektiv eller att den är baserad på ett FN-beslut. Exempelvis anser vi att minröjning utförd av militär personal bör kunna vara biståndsberättigad. I dagsläget kan biståndsmedel endast användas till minröjning utförd av civil personal.

Centerpartiet vill:

- Att den traditionella biståndspolitikens ersätts av en utvecklingspolitik med sikte på långsiktigt hållbar utveckling.
- Att fattigdomsbekämpningen prioriteras högre.
- Att kvinnors viktiga roll för att nå framgång i utvecklingssamarbetet särskilt ska belysas och prioriteras.
- Göra en översyn av det svenska biståndet med utgångspunkt i ökat lokalt ägarskap, ett vidgat samarbete och förändrade riktlinjer för användande av biståndsmedel.
- Att fler aktörer involveras i utvecklingssamarbetet, till exempel det svenska näringslivet.
- Att biståndsmedel i vissa fall ska kunna användas för insatser som utförs av militär personal, om uppdraget är biståndsbaserat, humanitärt eller har sin grund i ett FN-beslut.

Utvecklingspolitik för fria och rättvisa samhällen

En grundstomme i Centerpartiets utvecklingspolitik är främjandet av demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna. En demokratisk samhällsutveckling är nödvändig för att bekämpa fattigdomen. Att stödja människors strävan efter att få styra över sina egna liv och kunna påverka samhället de lever i där alla är jämlika i rättigheter och skyldigheter, kärnan i det demokratiska systemet, måste vara en central del i Sveriges politik för global utveckling.

En sann demokrati stannar inte vid att genomföra val med jämna mellanrum. Skyddet av de mänskliga rättigheterna är en av grundpelarna i en sann demokrati. Rätten till undervisning, yttrande- och åsiktsfrihet, rätt att utöva sin kultur, rätten att äga och likhet inför lagen är bara några av de rättigheter varje människa bör vara tillsäkrad. Ett starkt skydd av dessa och andra rättigheter förutsätter en fungerande rättsstat.

Centerpartiet vill:

- Att främjandet av demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna har en framträdande roll i utvecklingssamarbetet.

Utvecklingspolitik för en bättre miljö

Ett ökat fokus på miljö- och klimatfrågor i utvecklingspolitiken är absolut nödvändigt. Frågan om miljön är nära knuten till den om fattigdom. Effekterna av människans påverkan på miljön drabbar invånarna i de fattigaste länderna hårdast. Inom ramen för det svenska utvecklingssamarbetet ska vi bidra till att hantera de miljöproblem som uppstått genom i-världens utveckling, samt hjälpa dem att uppnå ökat välstånd utan omfattande negativa konsekvenser på miljön. Vi har här en unik möjlighet.

I takt med en ökad utveckling kommer alltmer energi att användas vilket riskerar att påverka miljön och bidra till klimatförändringar. Centerpartiet anser att Sverige nationellt och via EU bör satsa än mer på kompetensöverföring inom energieffektivisering, förnybar energi och nya, rena system för fossil energi. Här kan svenska företag spela en viktig roll. Det är särskilt viktigt att byar och mindre städer får tillgång till el. Det minskar inflyttningen till storstäder, i vilka det är ännu svårare att ha en miljömässigt hållbar utveckling. Centerpartiet anser även att klimatförändringens effekter på utvecklingsländer i större utsträckning än idag måste uppmärksammas i de länder som påverkas.

Centerpartiet vill:

- Att utvecklingspolitiken i större omfattning fokuseras på miljön och tar hänsyn till miljökonsekvenser av de insatser som genomförs.
- Bidra till att utvecklingsländers nuvarande och framtida utsläpp av växthusgaser begränsas, bl.a. genom att satsa på kompetensöverföring inom energiområdet.

Utvecklingspolitik för ökad och hållbar tillväxt

Tillväxt och ekonomisk utveckling är fundamentalt för att minska fattigdomen och öka välfärden i utvecklingsländer. Fler företag resulterar i fler jobb vilket ger människor möjlighet att bidra både till sin egen och till sitt lands utveckling. Det finns vissa nödvändiga förutsättningar för tillväxt, så som makroekonomisk stabilitet, god utbildningsstandard och samhällsstyrning, effektiv byråkrati och ett fungerande bankväsende samt skydd för privat egendom och ägande. En viktig uppgift för svensk utvecklingspolitik är att medverka till att dessa förutsättningar uppfylls. Samtidigt är viktigt att utgå från varje lands egna förutsättningar.

Att människor ges ökade möjligheter till privat ägande är centralt. Vi bör särskilt göra insatser för att öka kvinnors och ungdomars ägande. Det bör kombineras med tillgång på kapital. Mikrokrediter är i sammanhanget intressanta medel för att underlätta för individers företagande och främja tillväxt. Det är viktigt att mikrolån kombineras med utbildning inom företagande och entreprenörskap för fortsatt utveckling. (701)

Jordbruks- och landsbygdsutveckling – verktyg för tillväxt

Jordbruket är ofta en nyckel till ökad tillväxt och ökad tillgång till mat. Nya siffror visar att 90 procent av landsbygdsbefolkningen har intäkter från jordbruk som sin grundläggande källa för försörjning. 80 procent av jordens fattigaste miljard bor på landsbygden. Detta innebär att insatser som prioriterar ekonomisk utveckling och jobb är viktiga medel för att bekämpa fattigdomen på landsbygden. Kvinnorna, som bär huvudansvaret för jordbrukets skötsel, är i majoritet bland de fattigaste. En satsning på utveckling av Afrikas lågproduktiva jordbruk är därför en mycket viktig insats för jämställdhet i utvecklingspolitiken.

Att förbättra jordbrukarnas möjligheter att odla och sälja sina produkter till marknadsmässiga priser är liksom äganderätt till jorden grundläggande för att nå framgång. Många asiatiska länder har på ett framgångsrikt sätt lyckats åstadkomma detta, ofta genom en aktiv inhemsk politik. Dessa frågor avgörs inom respektive land och är särskilt viktiga i stora delar av Afrika där jordbruksproduktionen i många fall står stilla. Centerpartiet anser också att de nordiska erfarenheterna av folkrörelseuppbyggnad än mer bör tas tillvara i biståndsinsatser för att stödja framväxten av lokala organisationer för landsbygdsbefolkningen.

Centerpartiet vill:

- Att utvecklingsinsatser i större utsträckning inriktas mot att skapa jobb och tillväxt.
- Stärka möjligheten till privat ägande, särskilt för kvinnor, i kombination med ökad kapitaltillgång.
- Hjälpa utvecklingsländer att utveckla jordbruket och landsbygden.

Utvecklingspolitik för en rättvis handel

En rättvis internationell handel är en viktig katalysator för både tillväxt och fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna. Men utvecklingsländernas lyckade integrering i världshandeln kräver mer än enbart lättare tillträde till marknaderna och förbättrade internationella handelsregler. Behovet av ökat stöd till utvecklingsländers handelsrelaterade kapacitet, förmåga att dra nytta av handelsmöjligheter samt att hantera eventuella kostnader av liberalisering har sedan länge uttryckts av utvecklingsländerna själva. Centerpartiet vill ge ett förstärkt handelsrelaterat bistånd som ett komplement till det ambitiösa utfallet vi vill se gällande de pågående WTO-förhandlingarna om villkoren för internationell handel, den s.k. Doharundan.

WTO-förhandlingarna var tänkta att avslutas under år 2006 men diskussionerna pågår fortfarande. Centerpartiet anser det vara centralt att förhandlingarna slutförs och att handelsreglerna liberaliseras i så stor utsträckning som möjlig då de som i de flesta fall gynnas mest av detta är just utvecklingsländerna. Särskilt viktigt är det att nå en uppgörelse som ger bästa möjliga förutsättningar för utveckling av de minst utvecklade ländernas jordbruk. Centerpartiet anser att bilaterala handelsavtal kan komplettera de multilaterala, men de får inte tillåtas inkräkta på eller hindra det multilaterala arbetet.

Centerpartiet anser att Världsbanken och Internationella valutafonden (IMF) är i behov av förändringar. På längre sikt krävs det reformeringar av röstsystemen i både Världsbanken och IMF. Vidare vill vi se över de villkor som ställs i samband med lån och gåvor. Krav som ställs bör handla om demokrati, korruptionsbekämpning, transparens samt hållbar ekonomisk utveckling och bör utgå från varje lands specifika förhållanden.

För att möta klimatutmaningarna bör vi ha en öppen global marknad för miljöteknik och ”gröna” varor som bidrar till minskad klimatpåverkan. Borttagandet av tullar på dessa varor skulle bidra till utvecklandet av miljövänlig teknik samt göra produkterna mer lättillgängliga för alla länder. Denna fråga bör bli föremål för förhandlingar inom ramen för WTO.

Centerpartiet vill:

- Att WTO-förhandlingarna, den så kallade Doharundan, slutförs och att handelsreglerna liberaliseras samt att de minst utvecklade ländernas förutsättningar för jordbruk får bästa möjligheter att utvecklas. Att röstsystemet inom Världsbanken och IMF reformeras samt att villkoren för lån och gåvor ses över.
- Att en global marknad för miljöteknik och ”gröna” varor skapas, utan tullar för varor som bidrar till ett bättre klimat.

Riksstämman beslutade:

- att anta ovanstående politiska punkter
- att lägga partistyrelsens ovanstående text till handlingarna
- att motionerna 701-707 anses besvarade